

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie objęcia szczególnym nadzorem małych zakładów produkcyjnych w kontekście zapewnienia optymalnych warunków bezpieczeństwa pracy, w tym przede wszystkim inicjowania w tych zakładach stosownych działań o charakterze profilaktyczno-szkoleniowym.

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu w dniu 6 lipca 2010 r. zapoznała się z przedstawionymi przez przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki i Państwowej Inspekcji Pracy informacjami dotyczącymi objęcia szczególnym nadzorem małych zakładów produkcyjnych w kontekście zapewnienia optymalnych warunków bezpieczeństwa pracy oraz działań o charakterze profilaktyczno-szkoleniowym skierowanych do tych zakładów.

Rada zwraca uwagę na dużą skalę nieprawidłowości w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w małych i mikroprzedsiębiorstwach, stwierdzanych podczas kontroli przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Pracy. W szczególności w ok. 20% spośród skontrolowanych w 2009 roku 55 449 małych przedsiębiorstw nie przeprowadzono udokumentowanej oceny ryzyka zawodowego, która jest niezbędna do prawidłowego prowadzenia działań prewencyjnych. Ponadto w przeprowadzonych ocenach stwierdzono nieprawidłowości w ponad 7,8 tys. tych przedsiębiorstw. Szczególnie niepokoi fakt, że odsetek nieprawidłowości w zakresie oceny ryzyka zawodowego jest znacznie większy w działalnościach charakteryzujących się wysokimi wskaźnikami wypadkowości i zapadalności na choroby zawodowe. Przykładowo nieprawidłową identyfikację zagrożeń stwierdza się w ok. 35% przedsiębiorstw produkcyjnych oraz 37% przedsiębiorstw budowlanych.

Podkreślić należy, że w Polsce funkcjonuje obecnie ponad 3,5 mln. mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników (ok. 95% ogółu przedsiębiorstw) oraz niemal 160 tys. przedsiębiorstw małych, zatrudniających do 49 pracowników, zaś prowadzone przez inspektorów PIP kontrole obejmować mogą tylko niewielki ich procent. Szczególnie istotne jest więc prowadzenie skutecznych działań promocyjnych i prewencyjnych, skierowanych do tych przedsiębiorstw. Przykładem takich działań może być realizowany przez PIP program prewencyjny Zdobądź dyplom PIP, adresowany do pracodawców prowadzących małe przedsiębiorstwa. W roku 2009 dyplomy takie uzyskało 460 pracodawców, spośród 1100 deklarujących udział w tym programie. Działania promocyjne i prewencyjne są także prowadzone przez CIOP-PIB w ramach programu wieloletniego "Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" oraz w ramach działań prewencyjnych ZUS.

Podkreślając potrzebę rozwoju i intensyfikacji działań o charakterze promocyjnym i prewencyjnym, niezbędnych w celu poprawy warunków pracy w małych i mikro przedsiębiorstwach, za szczególnie istotne dla ich realizacji Rada uznaje:

- zwiększenie skuteczności informowania pracodawców o ich obowiązkach w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników; w tym celu Rada postuluje przygotowanie i rozpowszechnianie przez odpowiednie instytucje rejestrujące działalność firmy oraz ZUS, PIP i PIS informacji dotyczących podstawowych obowiązków pracodawców w tym zakresie;
- wzrost wypadkowości w małych i mikroprzedsiębiorstwach uzasadnia ukierunkowanie PIP na działalność o charakterze doradczym i kontrolę techniczną w tych przedsiębiorstwach;
- rozwój działań realizowanych na rzecz małych i mikroprzedsiębiorstw w ramach prewencji wypadkowej ZUS;
- zaktywizowanie służby medycyny pracy wykonującej badania profilaktyczne na rzecz małych i mikroprzedsiębiorstw do działań promocyjnych i profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
- rozwój w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu wsparcia przez duże przedsiębiorstwa w zakresie kształtowania bezpieczeństwa i higieny pracy małych i mikroprzedsiębiorstw w regionie;
- kontynuowanie prowadzonych przez CIOP-PIB działań informacyjnych i promocyjnych skierowanych na poprawę bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w małych i mikroprzedsiębiorstwach w drugim etapie programu wieloletniego "Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy";
- rozwój wysokiej jakości usług szkoleniowych i doradczych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, a w szczególności certyfikowanych przez CIOP-PIB i świadczonych przez uprawnione jednostki szkoleniowe.

Trudności w dotarciu do rozproszonego odbiorcy jakim są małe i mikroprzedsiębiorstwa mogą zostać skutecznie przezwyciężone tylko w wyniku podniesienia w społeczeństwie ogólnej świadomości i wiedzy o ograniczaniu zagrożeń w środowisku życia i pracy w ramach systemu edukacji ustawicznej i przy zaangażowaniu mediów.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 3 sierpnia 2010 r.